

TESTUL OMULUI

Desenul constituie o modalitate a funcțiilor de simbolizare în cadrul procesului de comunicare făcând parte din structura și funcționalitatea limbajului; este anterior limbajului oral și a constituit prima modalitate de comunicare între indivizi a unui conținut de reprezentări, sentimente, credințe, temeri aparținând grotelor din istoria umanității .

Andre Levaj-Gauvhaine: bazat pe o bogată documentație arheologică și antropologică, psihologică, stabilește că: “ Seriile ritmice de bastoane sau puncte se pot urmări în existența lor cam la sfârșitul paleoliticului superior; paralel cu încașii Amgarieni către 30. 000 ani î.e.n. se adaugă primele figuri; acestea sunt cele mai vechi opere de artă din toată istoria umanității și se observă că implicarea în conținutul lor a unei conversații inseparabile de concepte cu un mare grad de organizare prin limbaj.

Acest mod de comunicare grafică este rezultatul maturizării structurilor integratoare senzorio- motorii (atât la omul preistoric cât și la copil). Din studiile comparative se pare că executarea acelorasi “mâzgăleli de bază“ este mai îndelungată pe scara genetică. Studiul lui P. Bode asupra dezvoltării mintale a copiilor pe baza desenelor făcute de ei oferă posibilitatea unei comparații subiective între desenul copilului preșcolar, adultul primitiv și adultul preistoric.

H. Wallon: a studiat biodinamica brațului în spațiul grafic în funcție de maturizarea actului funcțional vizo- motor, cu implicațiile sistemului de self- control.

L. Lucost: reușește să stabilească relația între vizo-motricitatea copilului în evoluție în spațiul grafic raport care stă la baza activității perfectibile a grafismului infantil;

W. Stern-A. Gessel: au demonstrat o strânsă corelație a evoluției formelor grafice realizate de către copil cu etapa sa de dezvoltare neuromotorie și psihointelectuală.

Studiile referitoare la relația dintre dezvoltarea grafică (“vârsta grafică“) și dezvoltarea mintală pot stabili etapele de evoluție ale desenului pe grupe de vârstă; ele reflectă că vârsta grafică nu este similară cu cea cronologică fiind deci necesară o încadrare de dezvoltare grafică cu intervale mai largi ale vârstei cronologice.

EVOLUȚIA PE GRUPE DE VÂRSTĂ A DESENULUI

Între 1-2 ani: faza mâzgălelilor (se operează o coordonare a elementelor posturale și vizuale);

Între 2-5 ani: se observă o definiere a mâzgălelilor în sensul apariției liniei ca modalitate de exprimare grafică a formelor geometrice de bază. Mâzgălitura devine cerc sau spirală divizată (C. Pîrlog) la care sunt antrenate mișcări de finețe (R. Zazzo) ceea ce demonstrează evoluția procesului de maturizare neuropsihică. Este faza de imitație a gestului grafic de multe ori fără să se înțeleagă sensul; în jurul vârstei de 3 ani apar primele trasee intenționale copilul putând desena un Om sub forma unui cerc și a liniei.

Până la 4 ani finalitatea actului grafic rămâne plăcere ludică sau motorie imitativă (după Ch. Buchler) 50% din copiii de 4 ½ ani simbolizează ochii prin două puncte iar capul printr-un cerc ce este unit cu trunchiul ce este la rândul său unit cu linii descendente (membrile inferioare); în această etapă desenul începe să devină reprezentativ prin juxtapunerea schemelor; unii autori subliniază apariția unui proces simplu de comparare sau preferință pentru culori.

Între 5-6 ani: una din etapele de salt calitativ al grafismului; începând cu 5 ani se definește fenomenul denumit “schematism” care până la 8 ani se transformă în simbolism grafic; apar formele geometrice: pătratul, triunghiul; apare trunchiul omului, corpul prezentat complet; între 5-6 ani se produce o asamblare articulată a corpului uman; există o tendință sintetică cu neglijarea amănuntelor și detaliilor. Funcția de reprezentare se evidențiază în elementele de perspectivă și de invenție creatoare. Trebuie subliniată corelația

existentă, gradul de dezvoltare la această vârstă și dezvoltarea funcției de abstractizare manifestă în desen.

Între 6-7 ani: deși planul realității și al imaginarului nu se separă net, apar elemente de precizie executorie și disciplină în redare; se profilează sensuri de ritm grafic și elemente caracteristice generale ale sexului pe care îl reprezintă.

Între 8-9 ani: apare modalitatea grafică numită “realism vizual”; apar cu insistență detaliile și conținutul obiectelor; în reprezentarea omului apar articulațiile membrelor superioare.

Între 9-10 ani: spațiul capătă semnificație și este redat ca o structură în care există o variație (copilul descrie grafic) și elemente de ordonare centrală.

Între 10-11 ani: se intensifică procesul de structurare spațială în interordonarea spațiului local la spațiul general, iar în cadrul perspectivei apare raportarea la o scară de mărime.

Pierre G. Weill demonstrează că testul omului poate constitui un control simplu și rapid al cunoașterii mentale. Imaginea corporală, simbolizând EUL proiectat în propria conștiință și apoi transpus în desen poate dezvălui stările conflictuale intra sau interpersonale; stabilind o relație simbolică între imaginea corporală și un arbore sau o casă cu o mare inventivitate interpretativă s-au elaborat și experimentat o serie de teste proiective de desen.

D. Wiedlacher emite ipoteza că la copil desenul este un sistem de simboluri, “semio-logie” în sens lingvistic; fiecare desen e un mod specific de codare transmițând o cantitate de informație.

INTERPRETAREA REZULTATELOR

“Nu știm artă care să solicite mai multă inteligență decât desenul”. Funcția inteligenței e prezentă oriunde în desen.

Categoria A

Puncte

Omulețul este de neidentificat	0 p
Există un control și o ordonare a liniilor, cerc, triunghi, dreptunghi, spirală	1 p

Obs.: Dacă elementele sunt recunoscute ca părți ale corpului se încadrează în categoria B.

Categoria B

1. prezența capului	1 p
2. prezența picioarelor	1 p
3. prezența brațelor chiar dacă e lăsat spațiu între ele și corp	1 p
4a. prezența trunchiului	1 p
4b. lungimea mai mare decât lățimea trunchiului	1 p
4c. figurarea umerilor	1 p
5a. brațele și picioarele tangente la corp	1 p
5b. brațele și picioarele atașate chiar dacă sunt amplasate incorect	1 p
6a. prezența gâtului	1 p
6b. conturul gâtului este o linie continuă între trunchi și cap	1 p

7a. prezența ochilor (un singur ochi când capul este desenat în profil)	1 p
7b. prezența nasului	1 p
7c. prezența gurii	1 p
7d. nasul și gura sunt realizate corect (buzele sunt reprezentate prin două linii)	1 p
7e. prezența narinelor	1 p
8a. prezența părului	1 p
8b. părul bine plasat; capul nu este reprezentat prin intermediul transparenței	1 p
9a. prezența hainelor; prima reprezentare a acestora sunt nasturii dar se admite și o simplă hașurare	1 p
9b. lipsa transparenței și cel puțin două elemente vestimentare	1 p
9c. desenul complet al hainelor; prezența a cel puțin patru piese vestimentare: cravată, vestă, bască, pălărie etc.	1 p
9d. costumul desenat corect, fără omisiuni (prezența manșetelor)	1 p
10a. prezența degetelor	1 p
10b. numărul corect al degetelor	1 p
10c. detalii corecte la nivelul degetelor	1 p
10d. opoziția policarului	1 p
10e. desenarea palmei între degete și brațe	1 p
11a. brațele articulate la umeri, la coate	1 p
11b. articularea gambelor la genunchi și /sau la coapse	1 p
12a. proporția capului (mai mic decât $\frac{1}{2}$ din trunchi și mai mare decât $\frac{1}{10}$ din corp)	1 p
12b. proporția brațelor (egale în lungime cu trunchiul sau puțin mai lungi dar să nu ajungă la nivelul genunchiului)	1 p
12c. proporția gambelor (inegale în lungime în raport cu corpul sau puțin mai scurte)	1 p
12d. proporția picioarelor (lungimea lor să fie mai mare decât lățimea și mai mare	1 p

decât înălțimea corpului lui; să nu depășească dublul gambei)	
12e. prezența a două gambe și a două brațe (articularea mâinii și a picioarelor)	1 p
13. prezența călcâiului	1 p
14a. coordonarea motrică a conturului	1 p
14b. coordonarea motrică a articulațiilor	1 p
14c. coordonarea motrică a articulațiilor capului	1 p
14d. coordonarea motrică a brațelor și a gambelor	1 p
14e. coordonarea motrică a fizionomiei	1 p
14f. coordonarea motrică a articulației trunchiului	1 p
15a. prezența urechilor	1 p
15b. poziția și proporția corectă a urechilor	1 p
16a. detalii oculare (gene, sprâncene)	1 p
16b. detalii oculare (pupilele)	1 p
16c. detalii oculare (proporția corectă a orbitelor)	1 p
16d. detalii oculare (strălucirea lor)	1 p
17a. prezența bărbiei și a frunții	1 p
17b. bărbia net distinctă față de buza inferioară	1 p
18a. capul, trunchiul și picioarele în profil	1 p
18b. profilul perfect (fără transparente sau poziție)	1 p

TOTAL: 51 puncte

TABEL PENTRU NIVELURILE DE VÂRSTĂ

Vârsta mintală	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Punctaj	2	6	10	14	18	22	26	30	34	38	42

Q.I. se obțin prin raportarea vârstei mentale la vârsta reală. La copiii cu sindrom de nedezvoltare a vorbirii s-a constatat o diferență între rezultatele obținute la testul de desen și testul Dearborn (Q.I. la desen > Q.I. de la Dearborn; există un limbaj intern mai dezvoltat).